

Lausunto

29.4.2026

VN/36213/2025
VN/36213/2025-VM-31

Ympäristöministeriö

Valtiovarainministeriön lausunto yhdyskuntarakentamislaita

Johdanto

Ympäristöministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle yhdyskuntarakentamislaita sekä siihen liittyvistä eräistä laeista. Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) kokonaisuudistuksessa MRL korvataan neljällä uudella lailla: rakentamislaki, alueidenkäyttölaki, yhdyskuntakehittämisslakki ja yhdyskuntarakentamislaki. Lisäksi kunnossapitolaki tuodaan osaksi yhdyskuntarakentamislakia.

Esityksen tavoitteena on laatia uusi yhdyskuntarakentamislaki, joka kokoaa yhteen kuntien yleisten alueiden suunnittelua, rakentamista, käyttöä ja kunnossapitoa koskevan keskeisen sääntelyn. Esitetyt muutokset koskevat enimmäkseen kuntia.

Hallituksen esitys uudeksi laiksi on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyn 2026 aikana. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2028.

Lausunto

Luku 4 Rakentaminen

Valtiovarainministeriö haluaa kiinnittää huomiota esityksen 23 §:ään Kunnan yleisille alueille rakennettavien rakenteiden lujuus ja vakaus, jossa velvoitteita ulotetaan rakenteen omistajalle tai haltijalle. Laissa tarkoitettua taitorakenteen käsitettä ja sen laajuutta olisi hyvä avata pykälien, 23 § ja 3 §, perusteluissa tarkkarajaisemmin, jotta kaikille olisi selvää mitä taitorakenteella tässä yhteydessä tarkoitetaan.

Pykälään 23 liitännäisiä tiedonsaantia koskevia velvoitteita taitorakenteista, teknisistä verkoista ja vähäisistä rakenteista ei tulisi ulottaa koskemaan salassa pidettävää aineistoa, esimerkiksi Puolustusvoimien rakenteita. Vastaavasti 33 § pykäläehdotuksen perusteluihin tulee lisätä 45 §:n tavoin perusteluissa jo oleva maininta siitä, että tietoa-aineiston toimittamisvelvoite ei koske salassa pidettävää aineistoa, esimerkiksi Puolustusvoimien taitorakenteita.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtiovarainministeriö

PL 28
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.vm@gov.fi

Luku 6 Kunnossapito

Esityksessä ehdotetaan säädettävän muun ohessa kunnan velvollisuudesta pitää yllä tietoaaineistoa yleisillä alueilla hallinnassaan olevista taitorakenteista sekä kunnan mahdollisuudesta kerätä ja säilyttää kunnan alueelle sijoitetuista teknisistä verkoista tietoaaineistoa. Sääntelyssä käytettäisiin tiedonhallintalain termejä sekä säädettäisiin kuntien oikeudesta saada tietoja tietoaaineistojen ylläpitämiseksi.

Valtiovarainministeriö toteaa, että esityksessä vaikuttaisi olevan tarkoitus säätää kunnalle velvollisuus ylläpitää taitorakenteisiin ja teknisiin verkkoihin liittyviä tietoja. Näistä tiedoista puolestaan vaikuttaisi muodostuvan tiedonhallintalaissa tarkoitettu tietoaaineisto tai tietovaranto taikka osa tietovarantoa. Esityksen vaikutusten arvioinnissa ei ole kuvattu tarkemmin, millä tavalla tietoja on tarkoitus ylläpitää eikä muutenkaan tiedonhallintaan liittyviä vaikutuksia, kuten tiedonhallintalain 8 §:n 2 momentissa edellytetään.

Jatkovalmistelussa tulisi arvioida tarkemmin sääntelyn kohde ja arvioida, olisiko ehdotettua sääntelyä muutettava siten, että siinä asetettaisiin kutakin kokonaisuutta liittyviä tietoja koskeva ylläpitovelvoite sen sijaan, että sääntelyssä todettaisiin ylläpitovelvollisuuden koskevan tietoaaineistoja. Tiedonhallintalaki ei edellytä, että tietoaaineistoa koskevaa termiä käytettäisiin esityksessä ehdotetulla tavalla. Edelleen tulisi avata tarkemmin, mitä nämä taitorakenteita ja teknisiä verkkoja koskevat tiedot olisivat. Vaikutusten arvioinnissa olisi arvioitava tarkemmin, miten näitä tietoja olisi tarkoitus ylläpitää ja muodostuuko sääntelyssä ehdotettavien tietojen muodostamasta tietoaaineistosta tiedonhallintalaissa tarkoitettu tietovaranto tai osa jotakin olemassa olevaa tietovarantoa.

Lisäksi jatkovalmistelussa tulisi selkeyttää, mihin ylläpitovelvoitteen alaisia tietoja on tarkoitus hyödyntää ja onko niillä liittymäpinta johonkin valtakunnalliseen keskitettyyn tietovarantoon ja onko tietoja tarkoitus luovuttaa edelleen. Valtiovarainministeriö huomauttaa, että tiedonhallintalain 20 §:n nojalla tietojen moninkertaisesta tallentamisesta ja ylläpitovastuuta tulisi välttää, jos tieto on tallennettuna tai se on tallennettava johonkin keskitettyyn tietovarantoon ja viranomaisella on oikeus saada tarvittavat tiedot toiselta viranomaiselta teknisen rajapinnan tai katseluyhteyden avulla.

Muita näkemyksiä koko luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Esitysluonnoksessa kuvataan ehdotettuja muutoksia kokonaisuutena varsin vähäisiksi ja niiden vaikutusten arvioidaan jäävän pääosin maltillisiksi. Keskeisimmät ehdotukset koskevat mm. kunnan yleisen alueen suunnittelua, rakentamista, kunnossapitoa sekä teknisiä verkkoja kunnan yleisellä alueella.

Perustuslainmukaisuuden arvioinnissa ei ole huomioitu perustuslain 121 §:ssä tarkoitettua kunnallista itsehallintoa, vaikka esityksen suurimmat vaikutukset kohdistuvat kuntiin.

Hallitus on sitoutunut hallitusohjelmassaan kompensoimaan kunnille asetettavat uudet tehtävät ja velvoitteet sekä mahdolliset tehtävien laajennukset rahoittamalla ne täysimääräisesti tai purkamalla muita velvoitteita.

Esitysluonnoksessa on lähinnä todettu uusien velvoitteiden olevan tarkennuksia jo olemassa oleviin tehtäviin tai käytäntöihin. Kuntien uusina velvollisuuksina mainitaan taitorakenteita koskeva tiedonhallintavelvoite, kunnossapitosuunnitelma ja teknisten verkkojen sijoituslupa. Näiden tehtävien kompensointitarvetta ei ole käsitelty esityksessä. Esitystä tulisi täydentää tältä osin. Myös osallistumisoikeuksiin tehtäviä muutoksia olisi jatkovalmistelussa hyvä täydentää kunnan itsehallinnon näkökulmasta.

Valtiovarainministeriö kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että pääministeri Orpon hallitusohjelmassa on sitouduttu vahvistamaan kuntien toimintaedellytyksiä normeja purkamalla. Jatkovalmistelussa olisi perusteltua tuoda kuntien norminpurku- tai norminlisäysvaikutukset yhtä lailla kootusti esille kuin luvussa 4.2.6. on käsitelty yritysten sääntelytaakkavaikutuksia.

Esitys tulee käsitellä kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa sen sisältämien kuntavaikutusten vuoksi.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Ylijohtaja, osastopäällikkö

Jussi Virsunen

Jakelu YM Ympäristöministeriö

Tiedoksi VM JulkICT Tietopolitiikka, Sami Aalto
VM VKO Konsernipolitiikkayksikkö, Pauliina Pekonen

VN/36213/2025-VM-31

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: